

Članci

Razlika između kronološke i korigirane dobi te njihov utjecaj na praćenje razvoja

5 listopada, 2025

Vrijeme je, kažu, najbolji saveznik. Za dijete ono donosi sazrijevanje, snagu i sposobnost da korak po korak otkrije svijet oko sebe. No kada se dijete rodi nekoliko tjedana ili čak mjeseci prije predviđenog termina, vrijeme dobiva drugačije značenje. Za „palčice“ ono se ne mjeri samo kalendarski, već ima dva lica: **kronološko i korigirano**.

Dvije dobi, jedno dijete

Kronološka dob je svima poznata – to je stvarno vrijeme koje je proteklo od dana rođenja. Ako je dijete rođeno 1. siječnja, njegova kronološka dob 1. ožujka bit će točno dva mjeseca.

Kod djece rođene u terminu, kronološka dob uglavnom dobro odgovara očekivanim razvojnim postignućima. Kod prijevremeno rođene djece, takvo mjerenje često ne odražava stvarnu sliku. Njihovo vrijeme u maternici bilo je kraće, a organi i organski sustavi još nisu dovoljno razvijeni.

Kada dijete dođe na svijet prije očekivanog termina, otvara se pitanje – kako pratiti njegov razvoj? Za „palčice“ vrijeme ne teče po istim pravilima. Njihov život počinje ranije, stoga i razvoj ima svoj drugačiji ritam. Zato, uz kronološku dob, stručnjaci koriste i **korigiranu dob**.

Što je korigirana dob i kako se računa?

Korigirana dob (engl. **corrected** ili **adjusted age**) je način mjerenja dobi nedonoščadi s ciljem boljeg praćenja razvoja. Računa se tako da se od kronološke, odnosno stvarne dobi, oduzme razlika između 40 tjedana trudnoće i gestacijske dobi djeteta.

Formula je vrlo jednostavna:

korigirana dob = kronološka dob – (40 tjedana – gestacijska dob)

Primjer:

Ako se dijete rodilo osam tjedana ranije (2 mjeseca), tada će se njegova korigirana dob dobiti tako da se od kronološke dobi **oduzmu ti tjedni prijevremenosti**. Dakle, kada „palčić“ navršši šest mjeseci kronološki, njegova korigirana dob bit će četiri mjeseca – jer je dva mjeseca ranije započeo svoj život u izvanmaterničnim uvjetima.

Zašto je ta razlika važna?

Naizgled, radi se samo o broju. No u praksi ona mijenja gotovo sve, od praćenja rasta i razvoja do procjene napretka i planiranja podrške.

Kod prijevremeno rođene djece razvojni put je specifičan, stoga korigirana dob daje **realniji okvir za očekivanja**. Djeca rođena prije vremena u prvim mjesecima života često zaostaju za svojim vršnjacima po kronološkoj dobi. Ali, to ne znači da kasne u razvoju; njihovo tijelo jednostavno **još uvijek nadoknađuje vrijeme koje bi inače provelo u majčinoj utrobi**.

Razumijevanje razlike između kronološke i korigirane dobi ključno je za roditelje, pedijatre, terapeute i sve koji sudjeluju u brizi o „palčićima“.

Primjer iz svakodnevnog života

Zamislite dvije bebe:

- **Lana**, rođena u 40. tjednu trudnoće, i
- **Marko**, rođen u 32. tjednu, osam tjedana ranije.

Kada navršše šest mjeseci kronološki, Lana već možda samostalno sjedi, dok Marko tek pokušava okretati se u ležećem položaju. No, kad se uzme u obzir korigirana dob – Marko ima razvojno tek četiri mjeseca – njegova postignuća su u skladu s očekivanjima. Ova usporedba jasno pokazuje zašto je razumijevanje razlike između kronološke i korigirane dobi ključno za pravilno praćenje razvoja nedonoščadi.

Koliko dugo se koristi korigirana dob?

Korigirana dob obično se koristi tijekom **prve dvije godine života**, jer se većina prijevremeno rođene djece do tada „sustigne“ s vršnjacima. Kod djece rođene izrazito prije termina (prije 28. tjedna), praćenje može trajati i dulje. Nakon tog razdoblja, razlike se uglavnom izjednače jer razvoj, baš kao i svako dijete, ima svoj ritam.

Što to znači za roditelje?

Kada se dijete rodi, uobičajeno je da roditelji uspoređuju njegov razvoj s djecom iste kronološke dobi. Čak i kada to ne čine svjesno, često im je nametnuto: „Joj, gle, a moj se već okreće!“ ili „Moj već hoda...“ Kod nedonoščadi takve usporedbe mogu biti zbunjujuće i uzrokovati nepotreban stres.

Svako dijete je jedinstveno i ne možemo ga staviti u kalup. Ako koristite razvojne usporedbe, važno je da ih primjenjujete ispravno. Korigirana dob daje realniju sliku napretka vašeg djeteta. Umjesto da se uspoređujete s djecom iste kronološke dobi, pratite razvoj prema korigiranoj dobi i bilježite male i velike uspjehe.

Korigirana dob postoji s razlogom – baš kao što ne očekujemo iste vještine od petogodišnjaka i sedmogodišnjaka, tako ni u ovom ranom, osjetljivom razdoblju ne možemo tražiti iste rezultate. Djeca trebaju svoje vrijeme da rastu, jačaju i uče, a vaša strpljivost u tom razdoblju je najveća podrška.

Nedonoščad često „dohvati“ vršnjake u svom ritmu, pa se male razlike s vremenom izjednačavaju. Najvažnije je da u svakom napretku prepoznate uspjeh i uživajte u svakodnevnim trenucima, jer svaki napredak vaše djetete vodi korak bliže prema zdravom i sretnom odrastanju.

Vrijeme kao saveznik

Kada se dijete rodi prije termina, roditelji ubrzo nauče da kalendar ne mjeri sve. Razlika između kronološke i korigirane dobi može se činiti tehničkim detaljem, no u stvarnosti znači mnogo:

- pruža djetetu pravednu priliku
- smanjuje rizik od pogrešnih procjena
- pomaže roditeljima da imaju realna očekivanja
- omogućuje stručnjacima da bolje prate razvoj i planiraju intervencije

Vrijeme ne možemo vratiti, ali ga možemo razumjeti. Kod prijevremeno rođene djece, vrijeme nije neprijatelj, već saveznik koji im omogućuje da polako uhvate korak sa svijetom koji su upoznali prerano.

Ovaj članak je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa za poticanje novinarske izvrsnosti.

Autor:

Bruna Bašić, mag.rehab.educ. et mag.cin., doktorandica neuroznanosti

Izvori:

1. Mardešić, D., i sur. (2016). Pedijatrija. Zagreb: Školska knjiga.
2. Stanojević, M. (2018). Škola roditeljstva, priprema nedonoščeta za otpust iz rodišta. Paediatrica Croatica, 62(Suppl. 1), 80–85.
3. Svjetska zdravstvena organizacija [WHO]. (2023). Preterm birth. <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/preterm-birth>

1.

